

Jeffrey Archer
ÁRULKODÓ NYOMOK

Jeffrey Archer

Árulkodó nyomok

GENERAL PRESS
K Ö N Y V K I A D Ó

A mű eredeti címe
Tell Tale

Copyright © 2017 by Jeffrey Archer

Hungarian translation © Geiler Gyöngyi

© General Press Könyvkiadó, 2018

Az egyedül jogosított magyar nyelvű kiadás.
A kiadó minden jogot fenntart,
az írott és az elektronikus sajtóban
részletekben közölt kiadás és közlés jogát is.

Fordította
GEILER GYÖNGYI

A borítót
KISS GERGELY
tervezte

ISBN 978 963 452 205 8

Kiadja a GENERAL PRESS KÖNYVKIADÓ
1086 Budapest, Dankó utca 4–8.
Telefon: (06 1) 299 1030

www.generalpress.hu
generalpress@lira.hu

Felelős kiadó KOLOSI BEÁTA
Műszaki szerkesztő DANZIGER DÁNIEL
Felelős szerkesztő HORVÁTH ANNAMÁRIA

Paulának

Szeretnék köszönetet mondani
Simon Bainbridge-nek, Henry Colthurstnek,
Naresh Kumarnak, Christian Neffének, Alison Prince-nek,
Catherine Richardsnak, Rupert Colley-nak,
Susan Wattnak, Maria Teresa Burgoninak,
valamint Vicki Mellornak.

ELŐSZÓ

Ez a kötet a *Clifton-krónika* befejezése óta született novelláim gyűjteménye.

Ahogy az lenni szokott, némelyik elbeszélés alapötletét olyan történetek adták, amelyeket az utazásaim során hallottam, miközben a világot jártam Grantchestertől Kalkuttáig, Christchurchtól Fokvárosig. Ezeket a novellákat csillaggal jelöltem a tartalomjegyzékben, a többi történet viszont kizárólag az írói képzelet szüleménye.

Az *Árulkodó nyomok* megjelenése után Rupert Colley adott egy ötletet, amelyet oly ellenállhatatlannak találtam, hogy nem tudtam volna újabb tíz évet várni a megírásával. Ennek eredményeképp született meg a *Gyónás* című novella, amellyel kibővítettük a puha kötésű kiadást.

Ezt a történetet azóta egyfelvonásos színdarab formájában is feldolgoztam, és egy estén kerül előadásra a *Ki ölte meg a polgármestert?* című darabbal.

Jeffrey Archer
2018 márciusa

GYÓNÁS

Saint Rochelle, 1941. június

A kis társaságot semmi sem akadályozhatta meg abban, hogy péntek esténként pókerezzenek, még a háború kitörése sem.

Immáron harminc éve voltak barátok ők négyen, vagy legalábbis kollégák. Max Lascelles – egy testes férfiú, aki megszokta, hogy mindig érvényesítse az akaratát – az asztalfőn foglalt helyet. Úgy vélte, ehhez joga van. Végül is ügyvéd, továbbá Saint Rochelle polgármestere, míg a másik három csupán városi tanácsnok.

Vele szemben ült Claude Tessier, a Tessiers bank elnöke. Örökölte ezt a pozíciót, nem az érdemei alapján nyerte el. Éles eszű, ravasz, cinikus ember volt, aki rendszerint csak a saját érdekeit nézte.

A jobbján André Parmentier foglalt helyet, a Saint Rochelle-i bentlakásos középiskola igazgatója. Sovány volt, hórihorgas, és bozontos vörös bajuszt viselt, amely mutatta, milyen színű volt a haja, mielőtt megkopaszodott volna. Nagy köztiszteletnek és általános csodálatnak örvendett a helyi közösségben.

A polgármester jobbján pedig ott ült dr. Philippe Doucet, a Saint Rochelle-i kórház főorvosa. Szerény, jóképű férfi volt. Sűrű, fekete haja és meleg, nyílt mosolya miatt nem egy nővér álmodozott arról, hogy egyszer Madame Doucet lesz belőle, de mindnyájuknak csalódníuk kellett.

Mind a négyen tíz frankot raktak az asztal közepére,

aztán Tessier osztani kezdett. Philippe Doucet elmosolyodott, amikor meglátta, milyen lapokat kapott, ami a másik három játékosnak fel is tűnt. Az orvos olyan ember volt, aki képtelen elrejtteni az érzéseit, ennek is volt betudható, hogy az évek során ő vesztette a legtöbb pénzt a kártyapartikon. Mint oly sok szerencsejátékos, ő is igyekezett nem gondolni a hosszú távú veszteségekre, inkább csak élvezte a rövid távú nyereségeket. Egy lapot eldobott, az osztó gyorsan adott helyette egy másikat. Az orvos arcán továbbra is mosoly ült. Nem blöffölt. Az orvosok sosem blöffölnek.

– Kettőt kérek – szólalt meg Max Lascelles, aki dr. Doucet balján ült. A polgármester nem mutatott semmi érzelmet, miközben az újonnan kapott lappal együtt szemügyre vette, mi van a kezében.

– Hármat – mondta André, aki mindig dús bajszát simogatta, ha úgy érezte, jók az esélyei. Az osztó három új lapot adott neki. André megnézte őket, aztán lefelé fordítva az asztalra fektette a kártyákat. Ha az embernek ennyire rossz lapjai vannak, nincs értelme blöffölni.

– Én is hármat kérek – mondta Claude Tessier. A polgármesteréhez hasonlóan az ő arca sem árult el semmit, miután megkapta az új lapokat.

– A polgármester úr kezd – mondta Tessier az asztal túloldalára pillantva.

Lascelles bedobott újabb tíz frankot, jelezve, hogy tovább játszik.

– Philippe? – fordult a következő játékoshoz Tessier.

Az orvos egy ideig tanulmányozta a lapjait, aztán magabiztosan közölte:

– Megadom, és emelek még tízet. – Odadobta két megmaradt zsíros, piszkos bankjegyét az egyre nagyobb kupac tetejére.

– Nekem ez túl sok, kiszállok – csóválta meg a fejét Parmentier.

– Nekem is – mondta az osztó, és ő is lefektette az asztalra lefelé fordított lapjait.

– Akkor ketten maradtunk, Philippe – mondta a polgármester, és magában azon tűnődött, vajon az orvos hajlandó lenne-e még többet veszíteni.

Philippe mereven a lapjaira szegezte a tekintetét, és várta, a polgármester mit tesz.

– Megadom a húszat – mondta Lascelles, és könnyedén odadobott még húsz frankot az asztal közepére.

Az orvos elmosolyodott, és felfordította a lapjait: két ás, két királynő meg egy tízes. Továbbra is magabiztos mosoly virított az arcán.

A polgármester elkezdte egyenként felfordítani lapjait, jó hosszan elnyújtva az agóniát. Egy kilences, egy hetes, egy kilences, egy hetes. Philippe arcáról nem hervadt le a mosoly, míg a polgármester fel nem fedte a legutolsó lapját is, egy kilenest.

– Full – jelentette be Tessier. – A polgármester nyert. – Az orvos a homlokát ráncolta, miközben Lascelles a leg-halványabb érzelemnyilvánítás nélkül besöpörte a nyere-ményét.

– Szerencsés ördög vagy, Max – jegyezte meg Philippe.

A polgármester szívesen elmagyarázta volna neki, hogy a szerencsének vajmi kevés köze van a pókerhez. Tíz esetből kilenyszer a statisztikai valószínűségek és a blöffölési tehetség döntik el, mi lesz a játszma kimenetele.

Az iskolaigazgató megkeverte a paklit, és épp el akarta kezdeni az osztást, amikor meghallották, hogy fordul a kulcs a zárban. A polgármester arany zsebórájára pillantott: pár perccel múlt éjfél.

– Ugyan kinek jut eszébe ilyen késő éjjel zavarni?

Mind az ajtó felé pillantottak. Bosszúsak voltak, amiért félbeszakítják a partit.

Amikor nyílt az ajtó, mind a négyen azonnal felpattantak. A börtönparancsnok vonult be. Müller ezredes csípőre tett kézzel megállt a cella közepén. Hoffman százados és a szárnysegédje, Dieter hadnagy léptek be utána. Mindegyikük az SS fekete egyenruháját viselte. Nem fénylett rajtuk semmi más, csak a cipőjük.

– Heil Hitler! – üdvözölte őket a parancsnok, de a foglyok nem válaszoltak, csak idegesen várták, hogy megtudják a látogatás okát. A legrosszabtól tartottak.

– Kérem, foglaljanak helyet, polgármester úr, uraim... – mondta a parancsnok, miközben Hoffman százados letett egy üveg bort az asztal közepére, majd a szárnysegédje egy-egy poharat helyezett mindegyikük elé, mint egy szakavatott sommelier.

Az orvos szokás szerint nem tudta titkolni a meglepetését, a társai viszont pókerarcot vágtak.

– Amint tudják – folytatta a börtönparancsnok –, önöket holnap reggel hatkor szabadon engedjük, mivel leülték a büntetésüket. – A négy gyanakvó szempár egyetlen pillanatra sem hagyta el a parancsnokot. – Hoffman százados fogja kikísérni önöket a vasútállomásra, ahol felszállnak a Saint Rochelle-be tartó vonatra. Ha hazaértek, folytathatják korábbi munkájukat a városi tanács tagjaiként, és ha jól meghúzzák magukat, biztos vagyok benne, hogy egy kórsa golyó sem fogja eltalálni egyiküket sem.

A két alacsonyabb rangú tiszt kötelességtudóan kacagott, ám a négy fogoly hallgatott.

– Mindazonáltal kötelességem figyelmeztetni önöket, uraim – folytatta a börtönparancsnok –, hogy még mindig statárium van érvényben, és ez mindenkire vonatkozik, bármi legyen is a rangjuk vagy a pozíciójuk. Érthető vagyok?

– Igen, ezredes – felelte a polgármester, a társai nevében is.

– Nagyszerű – bólintott a parancsnok. – Akkor hagyom önöket tovább játszani, és reggel találkozunk. – Azzal az ezredes sarkon fordult, Hoffman százados és Dieter hadnagy pedig követték.

A négy fogoly állva maradt, amíg a súlyos ajtó be nem csapódott, és meg nem hallották, hogy a kulcs újból fordul a zárban.

– Észrevettétek, hogy a parancsnok most először szólított minket úgy, hogy „uraim”? – jegyezte meg a polgármester, miután súlyos testével visszahuppant a székre.

– Téged pedig „polgármester úr”-nak, de vajon mitől változott meg ilyen hirtelen? – kérdezte az iskolaigazgató, és idegesen a bajszához nyúlt.

– Én arra tippelnék, hogy a városi ügyek nem folynak olyan simán nélkülünk – felelte a polgármester. – És azt gyanítom, az ezredes nagyon is örülni fog, ha újból Saint Rochelle-ben leszünk. Nyilván nincs elég embere, hogy irányítsák a várost.

– Igazad lehet – hagyta rá Tessier. – De ez még nem jelenti azt, hogy engedelmeskednünk kell nekik.

– Egyetértek – bólintott a polgármester –, főleg, ha már nem az ezredes kezében van az összes ütőkártya.

– Ezt meg miből gondolod? – kérdezte dr. Doucet.

– Először is az üveg borból – felelte a polgármester. Szemügyre vette a palack címkéjét, és aznap először kis mosoly jelent meg az arcán. – Nem igazán régi évjárat, de elfogadható. – Töltött magának egy pohárral, aztán odatolta a borosüveget Tessier elé.

– Hogy a viselkedéséről már ne is beszéljünk – tette hozzá a bankár. – Nem a szokásos fellengzős retorikával

beszélt, amivel azt érzékelteti, hogy csak idő kérdése, hogy az uralkodó faj meghódítsa egész Európát.

– Én egyetértek Claude-dal – szólt közbe Parmentier.
– Mindig meg tudom állapítani, ha valamelyik diákom tudja, hogy büntetést fog kapni valamiért, de azért még reménykedik benne, hogy könnyen megússza.

– Ha egyszer Franciaország felszabadul, nekem nem áll szándékomban hagyni, hogy bárki is könnyen megússza, amit elkövetett – jelentette ki a polgármester. – Abban a pillanatban, ahogy ezek a barbárok visszavonulnak oda, ahol a helyük van, összeszedem az összes hazaárulót és kollaboránst, és én is bevezetem a hadijogot.

– Mire gondolsz? – kérdezte az iskolaigazgató.

– A szajhákat, akik mindenkivel összeálltak, akin egyenruha volt, nyilvánosan kopaszra borotváltatom, míg azokat, akik összejátszottak az ellenséggel, a piactéren fogom felakasztatni.

– Az ember azt hinné, Max, hogy ügyvéd lévén igazságos és nyílt tárgyalást akarnál tartani, mielőtt ítéletet hozol – jegyezte meg az orvos. – Végül is nem tudhatjuk, hogy némelyik honfitársunk milyen nyomásnak volt kitéve. Orvosként mondhatom, hogy néha nagyon vékony a határvonal az önkéntes engedelmesség és az erőszak között.

– Ezzel nem tudok egyetérteni, Philippe, de te mindig is engedékeny és megértő voltál mindenkivel szemben – felelte a polgármester. – Én nem engedhetem meg magamnak, hogy ilyen elnéző legyek. Mindenkit meg fogok büntetni, akit árulónak tartok, ugyanakkor elismeréssel illetem a bátor ellenállókat, akik hozzánk hasonlóan szembeszálltak az ellenséggel, bármi legyen is a következménye.

Philippe lehajtotta a fejét.

– Nem tehetek úgy, mintha én mindig szembeszálltam volna velük – szólt közbe az iskolaigazgató –, és nagyon is

tudatában vagyok, hogy a városi tanács tagjaiként mi sokszor kivételezett elbánásban részesültünk.

– Csak mert kötelességünk volt gondoskodni arról, hogy a város ügyei simán folyjanak azoknak az érdekében, akik megválasztottak minket a tisztségünkre.

– Ne feledjük, hogy néhány tanácstag kollégánk úgy érezte, tisztességesebb lemondani, mint együttműködni az ellenséggel.

– Én nem vagyok kollaboráns, Philippe, és soha nem is voltam az – jelentette ki a polgármester, és nagyot csapott az öklével az asztalra. – Épp ellenkezőleg, mindig próbáltam túske lenni a bőrük alatt, és azt hiszem, nyugodt lélekkel állíthatom, hogy több alkalommal is kiserkedt a vérük miattam. És így is fogom folytatni, ha a legcsekélyebb lehetőségem van rá.

– Ez nem lesz olyan egyszerű, amíg horogkeresztes zászló leng a városházán – jegyezte meg Tessier.

– Megnyugodhatsz, Claude – folytatta a polgármester –, én személyesen fogom elégetni azt a sátáni jelképet abban a pillanatban, ahogy a németek távoznak.

– Ami még beletelhet némi időbe – mormolta az iskolaigazgató.

– Lehetséges, de ez még nem ok arra, hogy elfelejtsük, hogy franciák vagyunk. – A polgármester magasba emelte a poharát. – *Vive la France!*

– *Vive la France!* – visszhangozták a többiek is kórusban, és mind felemelték a poharukat.

– Te mit fogsz csinálni legelőször, ha hazaértél, André? – kérdezte az orvos, próbálva kissé könnyedebb hangnemet megütni.

– Megfürdök – felelte az iskolaigazgató. Mind nevettek. – Aztán visszatérek az iskolába, és próbálom megtanítani a következő generációnak, hogy a háborúnak nincs

semmi értelme, sem a győztesek, sem a legyőzöttek számára. És te, Philippe?

– Visszatérek a kórházba. Gondolom, a kórtermek zsúfolva lesznek a frontról visszatért fiatalemberekkel, akik elképzelhetetlenül szörnyű sérüléseket szenvedtek. És ott vannak az öregek és betegek is, akik abban reménykedtek, hogy nyugdíjas éveikben élvezhetik munkájuk gyümölcsét, ehelyett át kellett élniük, hogy a hazájukat lerohanja egy idegen hatalom.

– Ez mind roppant dicséretes – jegyezte meg Tessier. – Én viszont egyenesen hazamegyek, és ágyba bújok a feleséggel. Az biztos, hogy nem vacakolok azzal, hogy megfürödjek.

A többiekből kitört a nevetés.

– Úgy legyen – kuncogott az iskolaigazgató. – Én is így tennék, ha húsz évvel fiatalabb feleségem lenne.

– De Claude-tól eltérően André nem rontotta meg Saint Rochelle szüzeinek felét azzal az ígérettel, hogy engedélyezi nekik a hitelkeret-túllépést.

– Engem legalább a lányok érdekelnek – vágott vissza Tessier, miután a polgármester abbahagyta a nevetést.

– És feltételezhetem, Tessier – folytatta megváltozott hangon a polgármester –, hogy visszatérsz a bankba, és gondoskodsz arról, hogy rendben legyenek a pénzügyeink? Pontosan emlékszem, mennyi volt a számlámon azon a napon, amikor letartóztattak minket.

– Ott lesz az utolsó frankig – nyugtatta meg Tessier, és mereven nézett a polgármesterre.

– És a havi kamat?

– Na és te, Max? – kérdezte a bankár, hasonlóan éles hangon. – Te mit fogsz csinálni, miután Saint Rochelle lakosságának felét felakasztattad, a másik felét meg kopaszra nyírtad?

– Folytatom az ügyvédi praxisomat – felelte a polgármester, elengedve a füle mellett a barátja csípős megjegyzését. – Gyanítom, hogy hosszú sorban fognak állni az irodám előtt az ügyfelek, akiknek szükségük van a szolgálataimra – tette még hozzá, miközben újratöltötte az öszes poharat.

– Engem is beleértve – szólt közbe Philippe. – Kell majd valaki, aki megvéd, amikor nem tudom kifizetni a kártyaadósságaimat – jegyezte meg az önsajnálát leghalványabb nyoma nélkül.

– Talán köthetnénk fegyverszünetet – javasolta az iskolaigazgató. – Felejtjük el az elmúlt hat hónapot, és kezdünk tiszta lappal.

– Arról szó sem lehet – közölte a polgármester. – Mind egyetértettünk, hogy ugyanazokhoz a szabályokhoz tartjuk magunkat, mint amik odakint voltak érvényben. És egy úriember mindig rendezi a kártyaadósságát, ha jól emlékszem, ezt te mondtad így, szóról szóra, André.

– De engem ez teljesen tönkretenne – panaszkodott Philippe, miután megnézte, milyen összeg áll legalul a bankár kis fekete noteszében a nevével. Azt már nem tette hozzá, hogy amikor letartóztatták őket, attól kezdve minden este péntek este volt. Dr. Doucet igazából most először ébredt rá, hogy az évek során mennyi pénze vándorolhatott a polgármester zsebébe.

– Eljött az ideje, hogy fontolóra vegyük a jövőt, és ne a múlttal foglalkozzunk – mondta a polgármester, aki szeretett volna témát váltani. – Amint hazatértünk, szeretném összehívni a városi tanács közgyűlését, és mindnyájatoktól elvárom, hogy megjelenjeteek.

– És mi lesz az első napirendi pont, polgármester úr? – érdeklődött Tessier.

– El kell fogadnunk egy határozatot arról, hogy nem

ismerjük el Pétain marsallt és a Vichy-rezsimet, világossá tesszük, hogy egy csapat hazaárulónak tekintjük őket, és a jövőben De Gaulle tábornokot támogatjuk Franciaország következő elnökeként.

– Nem emlékszem rá, hogy ezeket a nézeteket hangoztattad volna bármely régebbi városi közgyűlésen – jegyezte meg Tessier, aki meg sem próbálta leplezni a hangjában csengő szarkazmust.

– Te tudod a legjobban, Claude, hogy mekkora nyomás alatt álltam, és próbáltam működőképes állapotban tartani a várost – védekezett a polgármester. – Ennek eredménye lett, hogy letartóztattak, és börtönbe vetettek kollaboráció miatt.

– Velünk együtt, akik nem tettünk többet, mint hogy részt vettünk azon a privát találkozón, amit te hívtál össze – figyelmeztette Tessier. – Ha esetleg elfelejtetted volna.

– Felajánlottam, hogy leülöm helyettetek is a büntetést – felelte a polgármester –, de a parancsnok hallani sem akart róla.

– Erre sűrűn emlékeztetsz minket – jegyezte meg az orvos.

– És nem bántam meg a döntésemet – közölte fensőbb-ségesen a polgármester. – És ha egyszer kiszabadulok, továbbra is zaklatni fogom az ellenséget minden lehetséges módon.

– Nekem úgy rémlik, a múltban nem túl gyakran fordult elő ilyesmi – jegyezte meg Tessier.

– Gyerekek, gyerekek! – vágott közbe az iskolaigazgató, aki tisztában volt vele, hogy a hat hónapnyi összezártság nem javított a kapcsolatukon. – Ne felejsük el, hogy ugyanazon az oldalon kell állnunk.

– Nem minden német bánt rosszul velünk – vélekedett az orvos. – Bevallom, némelyiküket meg is kedveltem, beleértve Hoffman századost is.

– Ez aztán nagy ostobaság tőled, Philippe – róttá meg a polgármester. – Hoffman gondolkodás nélkül felkötötte mindnyájunkat, ha úgy gondolná, hogy azzal a hazája érdekeit szolgálja. Soha ne feledd, hogy a fritzek vagy letérdelnek előtted, vagy a torkodnak esnek.

– És az biztos, hogy nem hisznek a szemet szemért elvben, ha bátor ellenállóinkról van szó – mondta Tessier. – Ha mi megölünk egy németet, ők két franciát akasztanak fel bosszúból.

– Ez igaz – mondta a polgármester –, és ha valamelyiküknek nem sikerülne átiszkolni a határon, miután vége a háborúnak, én leszek az első, aki előveszi és megélesítetteti a guillotine-t, isten engem úgy segéljen.

A Mindenható említésére mindenki elhallgatott, az iskolaigazgató és az orvos pedig keresztet vetett.

– Nos, legalább nem lesz sok meggyónnivalónk, miután hat hónapot itt töltöttünk ebben a patkánylukban – mondta az iskolaigazgató, megszakítva a kísérteties csendet.

– Bár abban biztos vagyok, hogy Pierre atya nem helyeselné, hogy pókerezünk – mondta Philippe. – Az Úr Jézus is kiúzta a pénzváltókat a templomból.

– Én nem árulom el neki, ha ti sem – mondta a polgármester, és kitöltötte a poharába a palack aljában lötyögő maradékot.

– Már ha Pierre atya egyáltalán ott lesz még, amikor hazatérünk – jegyezte meg Philippe. – Amikor utoljára láttam a kórházban, annyit dolgozott, ami bárkit tönkretett volna. Könyörögtem neki, hogy lassítson a tempón, de egyszerűen nem hallgatott rám.

A távolban valahol egyet ütött az óra.

– Esetleg még egy partit, mielőtt lefekszünk? – javasolta Tessier, és átadta a paklit a polgármesternek.

– Én nem játszom többet – tiltakozott Philippe –, mert még teljesen csődbe megyek.

– Talán épp rajtad a sor, hogy nyerj – biztatta a polgármester, miközben keverni kezdte a paklit. – Lehet, hogy a következő partiban mindent visszanyernél.

– Ez nem fog megtörténni, te is tudod, Max, úgyhogy azt hiszem, én megyek lefeküdni. Nem mintha arra számítanék, hogy sokat tudok majd aludni. Úgy érzem magam, mint egy iskolás fiú az utolsó tanítási napon, aki alig várja, hogy végre hazamehessen.

– Azért remélem, az iskolában nem olyan rossz, mint itt – jegyezte meg az iskolaigazgató, és osztani kezdett.

Philippe felállt a helyéről, odaballagott a cella túlsó végében lévő emeletes ágyhoz, és felmászott a felső fekvőhelyre. Épp végig akart nyúlni rajta, amikor megpillantott egy alakot ott állni a cella kellős közepén. Az orvos pár pillanatig csak bámult, aztán megszólalt:

– Jó estét, atyám! Nem is hallottam, amikor bejött.

– Áldásom rád, fiam – mondta Pierre atya, és keresztet vetett rá.

Az iskolaigazgató abbahagyta az osztást, amikor meghallotta az ismerős hangot. Mind megfordultak, és a papra meredtek.

Pierre atya ott állt, egy rávetülő fénypázmában, amely a magasan lévő kisablakon esett be. Megszokott hosszú fekete reverendáját viselte, fehér gallérral és selyemövvvel. Egy egyszerű ezüstszerűlógott a nyakában, amit a felszentelése napja óta viselt.

A négy férfi továbbra is a papra meredt, de egyikük sem szólalt meg. Tessier próbálta eldugni a kártyát az asztal alá, mint egy gyerek, akit rajtakaptak, hogy a süteményes dobozba nyúlált.

– Áldásom rátok, gyermekeim, remélem, mind jól

vagytok – mondta a pap, és ismét keresztet vetett. – Bár attól tartok, rossz hírt kell közölnöm. – Mind a négyen kővé dermedtek, mint egy megrémült nyúl egy autó reflektorának fénysugarában. Mind a négyen arra gondoltak, hogy ezek szerint mégsem fogják szabadon engedni őket másnap reggel.

– Ma este egy Saint Rochelle-be tartó vonatot felrobantottak a helyi ellenállók – folytatta a pap. – Három német tiszt meghalt, és a mi honfitársaink közül is hárman. – Pár pillanatig habozott, majd hozzátette: – Nyilván nem fog meglepni benneteket, hogy a német főparancsnokság megtorlást követel.

– De hát meghalt három francia is – mondta Tessier. – Ez nem elég nekik?

– Attól tartok, nem – felelte a pap. – Ahogy régebben is, a németek ragaszkodnak hozzá, hogy minden német áldozatért két franciának kell meghalnia.

– De mi köze van ennek hozzánk? – kérdezte a polgármester. – Mi itt ültünk bezárva a robbantás idején, ugyan hogy vehettünk volna részt benne?

– Erre én is rámutattam a parancsnoknak, de ő úgy véli, hogy ha példát statuálnak a város három vezető posztot betöltő polgárával, az egyértelmű üzenet azoknak, akik esetleg hasonló akciók végrehajtását fontolgatnák. És biztosíthatlak benneteket, hogy hiába könyörögnének neki, semmi nem ingatja meg az elhatározásában. Müller ezredes elrendelte, hogy holnap reggel hatkor hármat közületek akasszanak fel a város piacterén.

A négy férfi erre egyszerre kezdett el beszélni, és csak akkor hallgattak el, amikor a polgármester felemelte a kezét.

– Csak annyit szeretnénk tudni, atyám, hogy milyen alapon fogják kiválasztani, ki legyen az a három? – A homlokán verejtek gyöngyözött, bár a cellában nagyon hideg volt.

– Müller ezredes három javaslattal állt elő, de úgy határozott, a végső döntés jogát meghagyja nektek.

– Milyen figyelmes... – jegyezte meg Tessier. – Alig várom, hogy halljam, milyen ötletei vannak.

– Úgy gondolja, a legegyszerűbb az lenne, ha sorsot húznátok.

– Én nem hiszek a sorsban – mondta a polgármester.
– Milyen lehetőségek vannak még?

– Egy utolsó pókerparti, aminek „a lehető legmagasabb lenne a tétje”, ha jól emlékszem az ezredes pontos szavaira.

– Én ebben benne lennék – vágta rá a polgármester.

– Azt elhiszem, Max – mondta Claude. – Végül is így a te oldaladon állnak az esélyek. És mi az utolsó lehetőség?

– Nem szívesen mondom el, mert nekem ez tetszik a legkevésbé – felelte a pap.

– Azért világosítson fel bennünket, atyám – kérte a polgármester, aki már nem tudta tovább leplezni az érzéseit.

– Mindnyájan tesztek egy végső gyónást, mielőtt a Teremtő színe elé állnátok, és rám hárul az a nem túl irigylésre méltó feladat, hogy eldöntsem, melyikőtök maradjon életben.

– Én biztosan ezt választanám – vágta rá habozás nélkül az iskolaigazgató.

– Ám amennyiben ezt az utat választjátok – folytatta a pap –, van egy feltétel, amihez én ragaszkodtam.

– És mi lenne az? – kérdezte a polgármester.

– Mindegyikteknek be kell vallania a legsúlyosabb bűnt, amit valaha is elkövettetek. És ne feledjétek, az évek során mindnyájan nálam gyóntatok, tehát nincs sok, amit ne tudnék rólatok. És ami talán még fontosabb, az egyházközségem több mint ezer hívének gyónását is hallottam, akik közül némelyek legszentebb kötelességüknek tartották, hogy megosszák velem legbensőbb titkaikat is. És ezek

közül néhány nem vet túl jó fényt rátok. Egyikük, egy kifogástalan forrás, azt mondta, hogy közületek valaki kollaboráns. Tehát, figyelmeztetek benneteket, hogy aki hazudik nekem, annak a nevét habozás nélkül kihúzó a listáról. Tehát felteszem még egyszer a kérdést: a három lehetőség közül melyiket választjátok?

– Én szívesen húzok sorsot – felelte Tessier.

– Én az utolsó pókerjátszmára szavazok – mondta a polgármester. – Bízunk az Istenre, hogy milyen lapokat oszt.

– És hajlandó vagyok bevallani a legsúlyosabb bűnt, amit elkövettem, és vállalom a következményeket – mondta az iskolaigazgató.

Mindnyájan Philippe felé fordultak, aki még mindig fontolgatta a döntést.

– Ha beleegyezel a pókerjátszmába, elengedem az adósságaidat – mondta a polgármester.

– Ne hallgass rá, Philippe – szólt közbe Tessier. – Fogadd meg az én tanácsomat, és szavazz a sorshúzásra. Így legalább lesz esélyed.

– Lehetséges, de amilyen szerencsém van, Claude, nem hinném, hogy ez nekem kedvezne. Nem, inkább André barátom mellé állok. Beismerem a legsúlyosabb bűnt, amit valaha is elkövettem, és az atyára bízom, hogy meghozza a végső ítéletet.

– Akkor ezt eldöntöttük – állapította meg Tessier, és kényelmetlenül fészkelődött a székén. – Tehát, most mi legyen?

– Most már csak azt kell eldöntenetek, hogy melyikőtök kezdje – mondta Pierre atya.

– Döntse el a kártya? – A polgármester kiosztott mindenkinek egy-egy felfelé fordított lapot. Lenézett a sajátjára, a pikk királynőre, aztán azt mondta: – Akinek a legalacsonyabb a lapja, az megy elsőnek.

Az iskolaigazgató felállt, és elsétált Pierre atyával.

André Parmentier, az iskolaigazgató

A pap megáldotta, miután letérdelt elé.

– Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmat nyernek. Az Úr, az irgalom atyja és minden vigasztalás istene legyen a segítőd végső gyónásodban. – Pierre atya rámosolygott a férjira, akit annyi év óta tisztelt. Nagy örömmel és megelégedéssel követte André pályafutását, amire azt is lehetne mondani, hogy minden úgy ment, ahogy a nagykönyvben meg van írva. Az ifjú Parmentier is a Saint Rochelle-i fiúiskola diákja volt, és végül ugyanott lett iskolaigazgató, épp csak annyi szünet volt a két időszak között, amíg a párizsi Sorbonne-on tanult, illetve a tanulmányi szabadságán egy évig Algériában dolgozott kisegítő tanárként.

Miután visszatért Saint Rochelle-be, André történelemtanár lett, és ahogy azt mondani szokták „a többi már történelem”. Gyorsan haladt felfelé a ranglétrán, és senkit sem lepett meg, amikor az iskolaszék felkérte, hogy legyen az iskola igazgatója, amely posztot immár egy évtizede töltött be.

Sok kollégája csodálkozott, hogy André nem hagyta ott Saint Rochelle-t zöldebb legelők kedvéért, mivel köztudott volt, hogy több más, jó nevű iskolába is hívták az évek során. Ám ő mindig visszautasította az ajánlatokat, bármilyen csábítóak voltak is. Egyesek azt pletykálták, családi okok miatt, mások elfogadták az ő magyarázatát, mely szerint itt megtalálta az igazi hivatását, és boldogan maradt Saint Rochelle-ben.

Abban az időben, amikor kitért a háború, a Saint Rochelle-i iskolát már egész Franciaország legkitűnőbb tanintézményei között tartották számon, és az ország minden részéből idevonzotta az ambiciózus fiatal tanárokat. Az iskola vezetése nemrégiben fontolgatni kezdte, kivel tudják

majd pótolni nagyra becsült igazgatójukat, ha néhány év múlva nyugalomba vonul.

Amikor a németek megszállták Saint Rochelle-t, Andrének új kihívásokkal kellett szembenéznie, de ezeket a feladatokat is ugyanazzal az elszántsággal oldotta meg, ahogy minden mást az addigi életében. Úgy gondolta, hogy egy idegen hatalom általi megszállás csak futó kényelmetlenség, és nem kifogás arra, hogy az ember engedjen a megszokott színvonalából. André Parmentier soha nem nősült meg. A tanítványaival úgy bánt, mintha egytől egyig mind elsőszülött gyermeke lenne. Nem lepte meg, hogy sokan közülük, akik az osztályteremben nem jeleskedtek, a csatatéren nagyon is kitüntették magukat. Végül is nem ez volt az első alkalom, hogy át kellett élnie egy kegyetlen és értelmetlen háborút.

Sajnos, sok tanítványa odaveszett a harcokban, és meg is siratta őket, mint egy gyászoló apa. Andrének valahogy sikerült megőriznie a derűlátását, és soha nem kételkedett abban, hogy ez a barbár háború, ahogy a legutóbbi is, előbb-utóbb biztosan véget ér. És ha ez megtörténik, lehetősége lesz arra, hogy megtanítsa a következő nemzedéknek, hogy ne ismételjék meg apáik és elődeik hibáit. Ám a terveit most keresztbe húzta a német parancs, hogy hármukat fel kell akasztani másnap reggel hatkor. És nem kellett matematikatanárnak lennie ahhoz, hogy tisztában legyen vele, nem túl jók az esélyei.

– Bocsásson meg nekem, atyám, mert vétkeztem – kezdte André. – Utoljára közvetlenül azelőtt gyóntam, hogy letartóztattak, és a fogdába kerültem.

Pierre atya nehezen tudta elhinni, hogy André életében valaha is elkövetett volna bármi kifogásolható.

– Elfogadom a bűnbánatodat, fiam, és tudom, hogy az évek során mennyit dolgoztál a közösségért. De mivel le-

hetséges, hogy ez lesz az utolsó gyónásod, fel kell fedned előttem a legnagyobb vétkeidet, amit elkövettél, hogy megítélhessem, te legyél-e az, akinek megkímélik az életét, vagy a három közé kerülj, akiket a parancsnok halálra ítél.

– Ha végighallgatta a gyónásomat, atyám, nem tud majd feloldozni, mert a bűnöm halálos, és már rég feladtam minden reményt arra, hogy beléphessek a mennyei királyságba.

– Nem tudom elhinni, fiam, hogy kollaboráns lennél – mondta Pierre atya.

– Ennél sokkal rosszabbról van szó, atyám – folytatta André. – Be kell vallanom, hogy régebben már sokszor fontolgattam, hogy megosztom önnel a titkomat, de mint egy gyáva katona a csatatéren, mindig visszavonultam az első lövések hangjára. De most örülök, hogy adódott még egy utolsó esélyem a megváltására, mielőtt a Teremtő színe elé állok. Higgye el, hogy számomra a halálnak, ahogy az evangéliumban áll, nincs fullánkja, és a sír nem diadalmas. – Az iskolaigazgató lehajtotta a fejét, és görcsösen zokogni kezdett.

A pap alig hitt a fülének, de nem szakította félbe.

– Amint tudja, atyám – folytatta az iskolaigazgató –, van egy öcsém.

– Guillaume – bólintott a pap –, akit kitartóan támogatál az évek során, annak ellenére, hogy volt egy tragikus botlása fiatal korában, amiért drágán megfizetett.

– Az nem az ő botlása volt, atyám, hanem az enyém, és nekem kellett volna megfizetnem érte.

– Miket beszélsz, fiam? Mindenki tudja, hogy az öcséd jogosan került börtönbe a súlyos bűnért, amit elkövetett.

– Azt a súlyos bűnt én követtem el, atyám, és nekem kellett volna börtönbe kerülnöm.

– Nem értem.

– Hogy is érthetné, amikor csak azt látta, ami a szeme előtt volt, és nem vizsgálódott alaposabban.

– De hát nem is voltál az öcséddel, amikor elgázolta azt a fiatal lányt.

– De igen, ott voltam – mondta André. – Hadd magyarázzam el, mi történt. Az öcsémmel aznap este elmentünk megünnepelni a huszonegyedik születésnapját, és mind a ketten kicsit felöntöttünk a garatra. Amikor végül kihajítottak az utolsó kocsmából is, Guillaume elájult, úgyhogy nekem kellett hazavezetni.

– De a rendőrség őt találta a kocsis volánja mögött.

– Az történt, hogy felhajtottam a járdára, és elgázoltam egy lányt, aki egyébként a tanítványom volt, és aki később meghalt. Talán még ma is élne, ha akkor megálllok, és mentőt hívok. De nem tettem. Pánikba estem, és gyorsan elhajtottam, aztán szándékosan nekimentem egy fának, nem túl messze Guillaume lakásától. Amikor végül kiért a rendőrség, az öcsémet ott találták a volánnál, és senki más nem volt a kocsiban.

– Igen, valóban ezt találta a rendőrség.

– Az találtak, amit én akartam – mondta André. – Nem tudhatták, hogy igazából mi történt. Kimásztam a kocsiból, átrángattam az öcsémet a sofőrülésbe, aztán ott hagytam eszméletlenül, a fejét ráhajtva a kormánykerékre, hogy hangosan nyomja a dudát.

A pap keresztet vetett magára.

– Hazasiettem a város túlsó végében lévő lakásomba, az árnyékok közt lopózva, vigyázva, hogy senki se lásson meg, bár ilyen hajnali órán nemigen járt egy lélek sem az utcán. Amikor végre hazaértem, a hátsó kapun osontam be, fellopakodtam az emeletre, aztán ágyba bújtam, de nem tudtam elaludni. Az az igazság, hogy azóta egyetlenegy-szer sem aludtam jól.

Az iskolaigazgató a kezébe hajtotta a fejét, és egy ideig hallgatott, mielőtt folytatta volna.

– Vártam, hogy éjnek évadján kopogtat majd a rendőrség az ajtómon, hogy letartóztassanak, de nem jöttek, úgyhogy tudtam, hogy megúsztam. Végül is Guillaume-ot találták a volánnál, alig száz méterre az otthonától. Másnap több tanú megerősítette, hogy látták előző éjjel, és hogy nem volt olyan állapotban, hogy vezetni tudjon.

– De a rendőrség végül kihallgatott?

– Igen, másnap délelőtt megjelentek az iskolában – mondta André.

– Akkor bevallhattad volna nekik, hogy te vezetted az autót, nem az öcséd.

– Azt mondtam nekik, hogy túl sokat ittam, úgyhogy gyalog mentem haza, és hogy akkor láttam utoljára az öcsémet.

– És hittek neked?

– Ahogyan ön is, atyám.

A pap lehajtotta a fejét.

– A helyi újságnak nagy napja volt. Fotókat közölhettek egy csinos fiatal lányról, aki előtt ott állt az egész élet. A szalagcím mind a mai napig kitörölhetetlenül belevésődött a memóriámba. Az összetört autó és a fiatalember, akit hajnali kettőkor rángattak ki a volán mögül... Engem csak egyszer említettek a cikkek, mint a szegény, szerencsétlen idősebb fivért, akiről annyit írtak, hogy a helyi középiskola népszerű és nagy köztiszteletnek örvendő tanára. Még a lány temetésére is elmentem, amivel csak fokoztam a bűnömet. Mire sor került a tárgyalásra, rég meghozták az ítéletet, még mielőtt lesújtott volna a bíró kalapácsa.

– De a tárgyalás csak hét hónappal később volt. Még akkor is elmondhattad volna az igazságot az esküdtszék előtt.

– Csak annyit mondtam el, amit az újságban is olvastak – felelte André lehajtott fejjel.

– És az öcsédet ugye hat évre ítélték?

– Igazából életfogytiglanra, atyám, mert miután kiszabadult, nem kapott semmilyen munkát. Végül takarító lett az iskolában, mert sikerült elintéznem, hogy felvegyék. Kevesen emlékeznek rá, de Guillaume építésznek készült, és ígéretes karrier előtt állt, amit én félbetörtem. De most kaptam egy utolsó esélyt, hogy elmondjam az igazságot. – André most először emelte a tekintetét a papra. – Szeretném, ha megígérné nekem, atyám, hogy miután holnap felakasztottak, mindenkinek, aki eljön a temetésemre, elmondja, hogy mi történt azon az éjszakán, hogy az öcsém legalább a hátralévő életét békében tölthesse, és ne kelljen tovább bűnhődni egy olyan bűnért, amit nem ő követett el.

– Talán az Úr dönt, hogy a te életedet kíméli meg, fiam – felelte a pap. – Akkor te magad mondhatod el a világnak az igazságot, és utána megértheted, hogy az öcsédnek mit kellett elszenvednie ennyi éven át.

– Inkább meghalnék.

– Talán hagyjuk ezt a döntést a Mindenhatóra – mondta a pap. Lehajolt, és felsegítette az iskolaigazgatót. André sarkon fordult, és lassan elsétált, még mindig lehajtott fejjel.

– Ugyan mit mondhatott el Pierre atyának, amiről mi nem tudunk? – szólalt meg a polgármester, amikor André visszaért, és az ágyára roskadt. Az arcát a falnak fordítva végignyúlt rajta, mint egy súlyosan sebesült katona, aki tudja, hogy már úgysem menthetik meg.

A pap az asztalnál ülőkhöz fordult:

– Ki lesz a következő?

A polgármester mindenkinek kiosztott egy-egy lapot.